

2. Бодров В.А. Психология профессиональной пригодности: Уч.пособие для вузов. – М.:ПЕР СЭ, 2006.
3. Карпеня Г.В. Преодоление кризиса выбора профессии как условие развития профессионального самосознания у студентов медицинского колледжа // Ав-т дис.к. психол. н. – Р.-на-Дону, 2007.
4. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. – Ростов н/Д:Феникс, 1996.
5. Кон И.С. Психология старшеклассника. – М.: Просвещение, 1980.
6. Митина Л.М. Учитель как личность и как профессионал. М.: Наука, 1994.
7. Обухова Л.Ф. Возрастная психология. – М., 1996.
8. Реан Л.А. Психология познания педагогом личности учащихся. – М., 1990.
9. Семиченко В.А. Пути повышения эффективности изучения психологии. – К., 1997.
10. Холл К.С. Теории личности/К.С.Холл, Г.Линдсей. – М.: КСП+, 1997.
11. Уваркіна О.В. Формування комунікативної культури студентів вищих медичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін // Ав-т к.пед.н. – К., 2003
12. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. – М.: Прогресс, 1996.

The article focuses on key issues in medical education, that is of personal development. The main areas of the sensitive period of studies are covered, typical issues of the late teen years are discussed. The article also deals with the psychology training for the medical professional and its importance is discussed.

Key words: of personal development, medical professional, psychology training for the medical professional.

Отримано: 2.03.2010

Сексуальна привабливість крізь призму стереотипічних уявлень молоді

У статті проаналізовано джерела, з яких молодь отримує інформацію про секс. Аналізуються якості, які примножують або знецінюють сексуальну привабливість чоловіків і жінок.

Ключові слова: молодь, стереотипи, сексуальна привабливість.

В данной статье проанализировано отношение молодежи к моральному аспекту проблемы сексуальной жизни и актуализирован вопрос именно начала сексуальных отношений молодых людей.

Ключевые слова: молодежь, сексуальное поведение, половая жизнь, добрый секс, возраст.

Підлітковий період є періодом перших еротичних почуттів, експериментувань з сексуальною поведінкою, проявів індивідуальних сексуальних вподобань та сексуальної орієнтації. Г.Келлі вважає підлітковий та юнацький вік перехідним етапом соціального, емоційного та когнітивного розвитку між дитинством та зрілістю. Крім того, в процесі статевого дозрівання у молодих людей з'являється відчуття соціальної значущості сексу, формуються певні ціннісні орієнтири та уявлення щодо критеріїв сексуальної привабливості як власної, так і представників протилежної статі.

Молода людина, інколи навіть не усвідомлюючи того, прагне сама відповідати сформованим у її свідомості стереотипам (стандартам та шаблонам), які нав'язуються їй умовами оточуючого світу.

Стереотипи як спрощені, схематизовані й поширені явища масової свідомості стають психологічним механізмом, який породжує численні проблеми адекватного сприйняття, оцінки людської сексуальності та сексуальної поведінки зокрема. Суть стереотипу полягає в судженні про особливості особистості іншого на підставі формальних характеристик: статі, віку, рівні освіти, сімейного виховання, статусу тощо [3, с.90].

Актуальність даної статті бачаємо 1) у виникненні упередженості суджень, які будуються на основі минулого обмеженого досвіду (часто негативного) молодих людей, що може серйозно зашкодити побудові майбутніх гармонійних взаємин та між-особистісному спілкуванню [1; с. 330]; [2, с. 200]; 2) зведенні оцінювання молодими людьми себе та представників протилежної статі виключно з огляду на фізіологічне задоволення своїх потреб.

Опосередковано до даної проблеми зверталися як визначні майстри психології, так і сучасні дослідники: М.Вовчик-Блакитна, І.Дубровіна, Д.Ельконін, І.Кон, О.Толстих, Л.Божович, М.Кле, А.Лічко, Ф.Райс, Д.Фельдштейн, Г.Келлі, Е.Еріксон, Дж. Марсія, О.Анісімов, І.Ладенко, І.Семенов, Л.Найдьонова та інші. Водночас слід зазначити, що сучасний погляд на дану проблему, якщо і виявляв певні спроби аналізу, всі вони були досить поверховими і не були достатньою мірою висвітлені в монографічних дослідженнях та комплексних колективних роботах.

Метою даної статті є з'ясування джерел, через які молодь отримує інформацію про секс, та виявлення стереотипних уявлень підростаючого покоління щодо сексуальної привабливості представників протилежної статі. Для вирішення поставленої мети було розроблено авторську анкету в межах реалізації дослідницького проекту "Соціально-психологічні чинники виникнення у молоді стереотипів сексуальної поведінки". Своє завдання вбачаємо у необхідності виявлення значущості джерел отримання інформації сексуального змісту для представників молодіжної субкультури (питання 1). Крім того, з'ясовувались якості людини, які надають їй сексуальної привабливості (питання 2, 3) або ж знецінюють її (питання 4, 5).

У дослідженні брало участь 84 студенти (31 хлопець і 53 дівчини), віком від 19 до 23 років. Дослідження тривало протягом 2009 року. Емпіричне дослідження проводилося на базі Київського вищого навчального закладу. Досліджуваним пропонувалось оцінити своє ставлення до кожного із запропонованих тверджень за п'ятибальною шкалою: "– 2" – абсолютно не згоден; "– 1" – швидше не згоден; "0" – не знаю; "+ 1" – швидше згоден; "+ 2" – повністю згоден. Для оцінювання пропонувалися такі запитання.

1. Найбільшою мірою інформацію про секс я отримав (ла):

А	Від друзів, однолітків	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Б	З Інтернету	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
В	Від вчителів, навчальних закладів	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Г	Із наукових книжок	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Д	Із популярних чоловічих і жіночих журналів	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Е	З телепередач	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Є	Від батьків	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2

2. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальною можна вважати жінку, яка має:

А	Тонку талію	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Б	Пружні стегна	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
В	Довгі ноги	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Г	Довге волосся	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Д	Пухкі губи	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Е	Виразні очі	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Є	Великі груди	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Ж	Приємний голос	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2

3. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальним можна вважати чоловіка, який має:

А	Оволосіння тіла	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Б	Пружні стегна	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
В	Пухку губи	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Г	Виразні очі	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Д	Довгі ноги	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Е	Накачаний прес	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Є	Великий пеніс	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Ж	Приємний голос	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2

4. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість жінки знецінює:

А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Б	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
В	Надмірна розкутість поведінки	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Д	Вживання лайливих слів	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Е	Надмірна вага	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Є	Низький зріст	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Ж	Неприємний запах тіла	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2

5. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість чоловіка знецінює:

А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Б	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
В	Надмірна розкутість поведінки	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Д	Вживання лайливих слів	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Е	Надмірна вага	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Є	Низький зріст	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2
Ж	Неприємний запах тіла	– 2	– 1	0	+ 1	+ 2

Обрахунки здійснювались на основі відповідей загальної кількості респондентів (що приймалося за 100%). При характеристиці якісних показників підрахунки відповідей велися окремо для представників двох гендерних статей.

У результаті аналізу відповідей були отримані наступні узагальнюючі дані.

1. Найбільшою мірою інформацію про секс я отримав (ла):

		Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %
А	Від друзів, однолітків	1	1%	1	1%	4	5%	49	58%	29	35%
Б	З Інтернету	3	3,5%	4	5%	33	39%	36	43%	8	9,5%
В	Від вчителів, навчальних закладів	13	15,5%	15	18%	17	20%	36	43%	3	3,5%
Г	Із наукових книжок	15	18%	10	12%	12	14%	29	34,6%	18	21,4%
Д	Із популярних чоловічих і жіночих журналів	1	1%	4	5%	12	14%	62	74%	5	6%
Е	З телепередач	2	2,4%	8	9,5%	7	8,3%	59	70,2%	8	9,5%
Є	Від батьків	7	8,3%	14	16,7%	11	13,1%	40	47,6%	12	14,3%

Згідно отриманих результатів дослідження чітко видно, що найбільшою мірою інформацію про секс молоді люди отримують із популярних чоловічих та жіночих журналів (74% опитаних), з телепередач (70,2%). Значно менший відсоток опитаних надає перевагу отриманню інформації стосовно сексуальної обізнаності від друзів, однолітків (58%), від батьків (47,6%). Однаковий відсоток респондентів довіряє у даних питаннях інформації, отриманої від вчителів навчальних закладів та Інтернету (43% кожна з характеристик). Найменший відсоток молоді (34,6%) все ще знаходить час, щоб отримати інформацію, щодо сексуального життя із наукових книжок.

2. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальною можна вважати жінку, яка має:

		Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %
А	Тонку талію	1	1,2%	3	3,6%	7	8,3%	44	52,4%	29	34,5%
Б	Пружні стегна	1	1,2%	1	1,2%	8	9,5%	29	34,4%	45	53,7%
В	Довгі ноги	1	1,2%	15	17,9%	19	22,6%	41	48,8%	8	9,5%
Г	Довге волосся	3	3,6%	3	3,6%	24	28,5%	34	40,5%	20	23,8%
Д	Пухкі губи	3	3,6%	4	4,8%	13	15,5%	33	39,3%	31	36,8%
Е	Виразні очі	1	1,2%	1	1,2%	7	8,3%	39	46,4%	36	42,9%
Є	Великі груди	2	2,4%	3	3,6%	18	21,4%	47	56%	14	16,6%
Ж	Приємний голос	1	1,2%	2	2,4%	9	10,7%	33	39,3%	39	46,4%

Сексуально привабливою жінкою, на думку опитаних респондентів, можна вважати панянку, яка, в першу чергу, має великі груди (56% опитаних), пружні стегна (53,7%), тонку талію (52,4%) та довгі ноги (48,8%). Значно менше уваги молоді люди надають перевагам таким якостям жінки, як виразні очі та приємний голос (46,4% кожна з характеристик). Такі характеристики, як довге волосся та пухкі губи впливають на сексуальну привабливість жінки, на думку респондентів, найменше (40,5% та 39,3% відповідно).

3. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальним можна вважати чоловіка, який має:

		Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %
А	Оволосіння тіла	29	34,5%	28	33,3%	13	15,5%	14	16,7%	0	0
Б	Пружні стегна	2	2,4%	2	2,4%	18	21,4%	31	36,9%	31	36,9%
В	Пухку губи	3	3,6%	14	16,6%	33	39,3%	30	35,7%	4	4,8%
Г	Виразні очі	1	1%	3	3,6%	7	8,3%	30	35,7%	43	51,2%
Д	Довгі ноги	3	3,6%	8	9,5%	48	57,2%	20	23,9%	5	6%
Е	Накачаний прес	0	0	2	2,4%	10	11,9%	32	38,1%	40	47,6%
Є	Великий пеніс	1	1%	3	3,6%	27	32,2%	41	48,9%	12	14,3%
Ж	Приємний голос	1	1%	0	0	4	4,8%	46	54,9%	33	39,3%

54,9% респондентів вважають найголовнішою якістю сексуальної привабливості чоловіка приємний голос. Дещо менший

відсоток опитуваних вважає, що на сексуальну привабливість чоловіка впливають виразні очі (51,2%), великий пеніс (48,9%) та накачаний прес (47,6%). З важливістю в наданні чоловікові сексуальності таких якостей, як довгі ноги та пухкі губи не змогли визначитись 57,2% та 39,3% опитуваних відповідно. Цікавим виявляється той факт, що оволодіння чоловічого тіла, яке здавна вважається ознакою сексуальності чоловіка, серед молодих людей отримало негативне сприйняття – 34,5% зі знаком “мінус”.

4. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість жінки знецінює:

	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	
А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	14	16,7%	20	23,8%	33	39,3%	7	8,3%	10	11,9%
Б	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	6	7,1%	14	16,7%	34	40,5%	30	35,7%	0	0
В	Надмірна розкутість поведінки	2	2,4%	13	15,5%	13	15,5%	27	32,1%	29	34,5%
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	1	1,2%	7	8,3%	5	6%	29	34,5%	42	50%
Д	Вживання лайливих слів	4	4,8%	7	8,3%	5	6%	17	20,2%	51	60,7%
Е	Надмірна вага	3	3,6%	20	23,8%	34	40,5%	7	8,3%	20	23,8%
Є	Низький зріст	21	25%	9	10,7%	43	51,2%	11	13,1%	0	0
Ж	Неприємний запах тіла	3	3,6%	5	6%	5	6%	19	22,6%	52	61,8%

Результати дослідження засвідчили, що найбільшою мірою сексуальну привабливість жінки знецінюють такі фактори, як неприємний запах тіла (61,8%), вживання лайливих слів (60,7%), шкідливі звички (паління, вживання алкоголю) (50%) та надмірна розкутість поведінки (34,5%). Стосовно впливу низького зросту

(51,2%), надмірної ваги (40,5%), традиційності поглядів на партнерські стосунки (40,5%) та релігійності як відмови від сексу до шлюбу (39,3%) на знецінення сексуальної привабливості жінки, опитані респонденти так і не змогли визначитись.

5. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість чоловіка знецінює:

	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	Кількісний показник	у %	
А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	14	16,7%	15	17,9%	22	26,2%	22	26,2%	11	13,1%
Б	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	4	4,8%	20	23,8%	24	28,6%	34	40,5%	2	2,4%
В	Надмірна розкутість поведінки	5	6%	11	13,1%	14	16,7%	42	50%	12	14,3%
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	2	2,4%	23	27,4%	6	7,1%	29	34,5%	24	28,6%
Д	Вживання лайливих слів	2	2,4%	18	21,4%	18	21,4%	11	13,1%	35	41,7%
Е	Надмірна вага	4	4,8%	20	23,8%	16	19%	20	23,8%	24	28,6%
Є	Низький зріст	4	4,8%	28	33,3%	22	26,2%	18	21,4%	11	13,1%
Ж	Неприємний запах тіла	3	3,6%	5	6%	2	2,4%	9	10,7%	65	77,4%

Згідно з отриманими даними сексуальну привабливість чоловіка найбільше знецінює неприємний запах тіла (77,4%). Значно менше на знецінення сексуальної привабливості чоловіка впливають надмірна розкутість поведінки (50%), вживання лайливих слів (41,7%) та традиційність поглядів на партнерські стосунки (40,5%). На думку опитаних респондентів, негативно вплинути на сексуальну привабливість чоловіка найменшою мірою можуть шкідливі звички

(34,5%), надмірна вага (28,6%), низький зріст (33,3%) та релігійність як відмова від сексу до шлюбу (26,2%).

З метою виявлення можливих відмінностей у відповідях хлопців та дівчат була здійснена спроба гендерного аналізу отриманих даних.

1. Найбільшою мірою інформацію про секс я отримав (ла):

	х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
А Від друзів, однолітків	0	1,9%	0	1,9%	3,2%	5,7%	67,8%	52,8%	29%	37,7%
Б З Інтернету	0	5,7%	0	7,5%	45,1%	35,9%	45,1%	41,5%	9,8%	9,4%
В Від вчителів, навчальних закладів	25,8%	9,4%	22,6%	15,1%	22,6%	18,9%	25,8%	52,8%	3,2%	3,8%
Г Із наукових книжок	22,6%	15,1%	22,6%	5,7%	25,8%	7,5%	3,2%	52,8%	25,8%	18,9%
Д Із популярних чоловічих і жіночих журналів	0	1,9%	3,2%	5,7%	22,6%	9,4%	71%	75,5%	3,2%	7,5%
Е З телепередач	3,2%	1,9%	6,5%	11,3%	12,9%	5,7%	64,5%	73,6%	12,9%	7,5%
Є Від батьків	9,7%	7,5%	16,1%	17%	16,1%	11,3%	48,4%	47,2%	9,7%	17%

Результати гендерного аналізу отриманих даних показали, що представники обох статей найбільшою мірою інформацію про секс отримують із популярних чоловічих та жіночих видань. Саме цьому джерелу інформації довіряє 71% хлопців та 75,5% дівчат. Деяко менше інформації про секс молоді люди отримують з телепередач (64,5% хлопців та 73,6% дівчат) та від однолітків (67,8% юнаків та 52,8% юнок).

Цікавим видається той факт, що відповіді юнаків лишилися однозначно не визначеними стосовно таких джерел, як “наукові книжки” та “вчителі навчальних закладів” (була надана однакова кількість відповідей одразу за декількома можливими позиціями відповідей). Особливим у відповідях дівчат став той факт, що одразу три варіанти запропонованих відповідей отримали однакову схвальну оцінку, мова йде про такі джерела інформації, як “друзі та однолітки”, “вчителі навчальних закладів” та “наукові книжки” (по 52,8% кожне).

Дивним також є те, що Інтернет, враховуючи факт все більшої компютеризації нашого суспільства, отримав найнижчу позицію виборів як серед хлопців, так і серед дівчат (45,1% та 41,5% відповідно).

2. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальною можна вважати жінку, яка має:

	х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
А Тонку талію	0	1,9%	0	5,7%	6,5%	9,4%	71%	41,5%	22,5%	41,5%
Б Пружні стегна	0	1,9%	0	1,9%	9,7%	9,4%	16,1%	45,3%	74,2%	41,5%
В Довгі ноги	0	1,9%	13%	20,7%	25,8%	20,7%	45,1%	51%	16,1%	5,7%
Г Довге волосся	0	5,7%	3,2%	3,8%	3,2%	43,4%	67,8%	24,5%	25,8%	22,6%
Д Пухкі губи	3,2%	3,8%	3,2%	5,7%	3,2%	22,5%	25,8%	47,2%	64,6%	20,8%
Е Виразні очі	0	1,9%	0	1,9%	3,2%	11,3%	48,4%	45,3%	48,4%	39,6%
Є Великі груди	0	3,8%	3,2%	3,8%	3,2%	32%	64,6%	51%	29%	9,4%
Ж Приемний голос	0	1,9%	0	3,8%	6,5%	13,2%	29%	45,3%	64,5%	35,8%

74,2% хлопців вважають найголовнішою характеристикою сексуальності жінки пружні стегна. Другу і третю позицію у відповідях хлопців стосовно жіночої сексуальності посіли тонка талія (71%) та довге волосся (45,1%). Деяко меншою значущістю у визначенні характеристик жіночої сексуальності хлопці наділили приемний голос, великі груди та пухкі губи, віддавши за них однакову кількість своїх голосів (35,8% кожна з характеристик).

Дівчата ж, оцінюючи сексуальну привабливість представниць власної статі, лідируючі позиції віддали таким характеристикам, як “великі груди” та “довгі ноги” (51% кожна з характеристик). Однакову кількість голосів отримали такі характеристики, як пружні стегна, виразні очі та приемний голос (45,3% кожна позиція). Стосовно такої характеристики, як довге волосся, якому хлопці відвели одну з найважливіших позицій, дівчата так і не змогли дати однозначної відповіді.

3. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальним можна вважати чоловіка, який має:

	х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
А Оволосіння тіла	22,8%	41,5%	25,7%	37,7%	22,5%	11,3%	29%	9,5%	0	0
Б Пружні стегна	3,2%	1,9%	3,2%	1,9%	45,2%	7,5%	22,6%	45,3%	25,8%	43,4%
В Пухку губи	3,2%	3,8%	25,8%	11,3%	45,2%	35,9%	25,8%	41,5%	0	7,5%
Г Виразні очі	3,2%	0	3,2%	3,8%	3,2%	11,3%	25,8%	41,5%	64,6%	43,4%
Д Довгі ноги	3,2%	3,8%	3,2%	13,2%	90,4%	37,7%	3,2%	35,8%	0	9,5%

Е	Накачаний прес	0	0	0	3,8%	22,6%	5,7%	29%	43,3%	48,4%	47,2%
Є	Великий пеніс	0	1,9%	0	5,7%	25,8%	35,8%	51,6%	47,2%	22,6%	9,4%
Ж	Приємний голос	3,2%	0	0	0	3,2%	5,7%	71%	45,3%	22,6%	49%

Переважає більшість опитуваних дівчат (49%) визначила найважливішою характеристикою сексуальності чоловіка приємний голос. Деяко менший відсоток, серед опитаних дівчат, набрали характеристики “накачаний прес” та “великий пеніс” (47,2% кожна з характеристик). Хлопці ж, оцінюючи сексуальну привабливість представників власної статі, найважливішими характеристиками обрали “приємний голос” – 71%, “виразні очі” – 64,6% та “великий пеніс” – 51,6%.

Така характеристика сексуальної привабливості чоловіка, як “оволосіння тіла” виявила полярність відповідей респондентів. Так 29% хлопців визначили дану характеристику як бажану, тоді як 41,5% дівчат “оволосіння тіла” визначили як абсолютно неприйнятну, з точки зору сексуальної привабливості, характеристику.

4. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість жінки знецінює:

		х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	25,8%	11,3%	0	37,7%	45,2%	35,8%	3,2%	11,3%	25,8%	3,9%
	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	12,9%	3,8%	0	26,4%	64,5%	26,4%	22,6%	43,4%	0	0
В	Надмірна розкутість поведінки	0	3,8%	3,2%	22,6%	25,8%	9,4%	22,6%	37,7%	48,4%	26,5%
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	0	1,8%	0	13,2%	3,2%	7,4%	29%	37,6%	67,8%	40%
Д	Вживання лайливих слів	0	7,5%	0	13,2%	3,2%	7,5%	22,6%	18,9%	74,2%	52,9%
Е	Надмірна вага	0	5,7%	0	37,7%	45,2%	37,7%	9,6%	7,6%	45,2%	11,3%
Є	Низький зріст	0	40%	3,2%	15%	74,2%	37,6%	22,6%	7,4%	0	0
Ж	Неприємний запах тіла	0	5,7%	0	9,4%	0	9,4%	25,8%	20,8%	74,2%	54,7%

Аналіз відповідей не задане запитання показав збіг думок як юнаків, так і юнок стосовно тих характеристик, які можуть знецінювати сексуальну привабливість жінок. Лідируючу позицію впевнено посіла характеристика “неприємний запах тіла” (74,2% хлопців та 54,7% опитаних дівчат). Деяко менший відсоток було отримано за такими показниками, як “вживання лайливих слів” (74,2% хлопців та 52,9% дівчат) та “шкідливі звички” (67,8% та 40% відповідно). 40% дівчат абсолютно заперечили здатність такої характеристики, як “низький зріст” знецінити сексуальну привабливість жінки. З такими характеристиками, як “релігійність” та “надмірна вага” як опитувані хлопці, так і дівчата однозначно так і не змогли визначитися.

5. На скільки ви згодні з твердженням, що сексуальну привабливість чоловіка знецінює:

		х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
А	Релігійність (відмова від сексу до шлюбу)	29%	9,4%	6,5%	24,5%	29%	24,5%	6,5%	37,8%	29%	3,8%
	Традиційність поглядів на партнерські стосунки	6,5%	3,8%	42%	13,2%	6,5%	41,5%	45%	37,7%	0	3,8%
В	Надмірна розкутість поведінки	3,2%	7,4%	22,6%	7,4%	3,2%	24,4%	67,8%	40%	3,2%	20,8%
Г	Шкідливі звички (паління, вживання алкоголю)	0	3,8%	9,7%	37,7%	9,7%	5,7%	48,3%	26,4%	32,3%	26,4%
Д	Вживання лайливих слів	0	3,7%	25,8%	18,8%	22,6%	20,8%	25,8%	5,7%	25,8%	51%
Е	Надмірна вага	3,2%	5,7%	22,6%	24,5%	22,6%	17%	3,2%	35,8%	48,4%	17%
Є	Низький зріст	6,5%	3,8%	29%	35,7%	29%	24,5%	29%	18%	6,5%	18%
Ж	Неприємний запах тіла	0	5,7%	12,9%	1,8%	0	3,8%	19,3%	5,7%	67,8%	83%

До найголовніших характеристик, що знецінюють сексуальну привабливість чоловіка, опитані молоді люди віднесли “неприємний запах тіла” (67,8% хлопців та 83% дівчат) та “надмірну розкутість поведінки” (67,8% та 40% відповідно). Цікавим видається той факт, що характеристики “низький зріст” та “шкідливі звички”

представники чоловічої статі оцінили як такі, що знецінюють сексуальну привабливість чоловіка, тоді як дівчата поставилися до зазначених якостей досить лояльно.

Висновки. Отже, ми пересвідчилися у наявності стереотипічного сприймання молодими людьми як представників власної, так і протилежної статі. Знання, які молодь отримує, як ми змогли в тому переконатися, переважно з популярних видань, телепередач та від недосвідчених однолітків, найчастіше виявляються сумнівними та хибними. Образи сексуально-привабливих чоловіків та жінок як у свідомості хлопців, так і у свідомості дівчат пронизані шаблонними уявленнями. Невідповідність молодих людей цим стереотипам, що диктуються оточуючим світом, призводить до породження за-комплексованості, невпевненості молодої особистості та абсолютно логічно призводить до ускладнення міжособистісного спілкування.

Список використаних джерел

1. Радугин А.А. Психология: Учебное пособие для высших учебных заведений. – М.: Центр, 2001. – 400 с.
2. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. – М.: ИП РАН, Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 320 с.
3. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб: Питер, 1999. – 720 с.

Attitude of young people to the moral aspect of problem of sexual life and question about young people sexual relations beginning in this article is analysed.

Keywords: young people, sexual conduct, sexual life, pre-marital sex, age.

Отримано: 8.02.2010

Особливості прояву копінг-стратегій вчителів у міжособистісній взаємодії з підлітками-девіантами

У статті представлено дослідження копінг-поведінки вчителів. Досліджуються фактори, які сприяють ефективності копінг-поведінки. Встановлюються особистісно-професійні характеристики, які впливають на ефективність копінг-поведінки вчителів. Проводиться дослідження індивідуальних копінг-стратегій вчителів та їх роль у міжособистісній взаємодії з підлітками-девіантами.

Ключові слова: копінг-поведінка, копінг-стратегії, девіантна поведінка підлітків, ефективність копінгу, стресовий стан, синдром емоційного вигорання, особистісні ресурси, професійно-особистісні якості вчителя.

В статье представлено исследование копинг-поведения учителей. Анализируются факторы, которые способствуют эффективности копинг-поведения. Определены личностно-профессиональные характеристики, влияющие на эффективность копинг-поведения педагогов. Исследованы индивидуальные копинг-стратегии учителей и их роль в межличностном взаимодействии с подростками-девиантами.

Ключевые слова: копинг-поведение, копинг-стратегии, девиантное поведение подростков, эффективность копинга, стрессовое состояние, синдром эмоционального выгорания, личностные ресурсы, профессионально-личностные качества учителя.

На сучасному етапі гуманізація системи освіти пред'являє підвищені вимоги до загальної та професійної підготовки педагогічних кадрів. Впровадження нових інформаційних технологій, автоматизація та комп'ютеризація життєдіяльності людини тягне за собою зміни у підготовці сьогоденного педагога. Зміна змісту і форм соціальних відносин, широкий інформаційний і культурний обмін призводять до інтенсивного пошуку нових технологій в організації продуктивної взаємодії вчителів з учнями, реалізації своїх професійних обов'язків для формування духовного та особистісного потенціалу молоді.

Проблема взаємодії вчителя і учня завжди була актуальною і вивчалася як радянськими (В.І.Войтко, П.Ф.Каптерев, Л.М.Мітіна, А.К.Маркова, Н.І.Новіков, Н.І.Пірогов, М.М.Рибаківа, І.І.Риданова, Є.М.Семенова, Н.Суворова і ін.), так і зарубіжними (Р.Бернс, Ст.Холл, В.Штерн та ін.) дослідниками. Серед українських дослідників слід відзначити сучасні роботи Л.К.Велітченко,